

Nyt Bypildevandsdirektiv

DMT's anbefalinger til dansk position

Dansk Miljøteknologi anbefaler, at Danmark generelt støtter op om EU-kommissionens forslag til revideret Bypildevandsdirektiv, der overordnet set anlægger et højt ambitionsniveau.

Når direktivet skal forhandles på plads er der særligt **tre punkter**, som Dansk Miljøteknologi anbefaler, at regering og Folketing fokuserer på og prioriterer i vurderingen af direktivforslaget:

1. Stil højere krav til reduktion af klimagasser
2. Fasthold forslag om rensning for miljøfarlige stoffer og udvidet producentansvar
3. Indfør krav til begrænsning af overløb og regnbetingede udledninger

Dette vil styrke indsatsen for vandmiljøet, klimaet og den grønne omstilling, og samtidig understøtte at reguleringen af spildevand bliver en driver for grøn teknologiudvikling, beskæftigelse og eksport.

Generel baggrund

Bypildevandsdirektivet blev første gang vedtaget i 1991. Det regulerer udledninger af spildevand fra industri og boliger i byområder. EU-kommissionen har for nyligt sendt et udkast til revideret Bypildevandsdirektiv i høring hos medlemsstaterne. Forud for Kommissionens forslag har der været gennemført en evaluering af direktivet og udarbejdet konsekvensanalyse (Impact Assesment). Forslaget er en del af Kommissionens nulforureningspakke.

Der er mange gode takter i forslaget, der omfatter en række væsentlige forbedringer, hvor Danmark generelt er godt med og hvor danske teknologileverandører står stærkt. Der lægges bl.a. op til at spildevandsanlæg skal være energineutrale og betragtes som ressourceanlæg hvor cirkulær økonomi i højere grad understøttes med bedre slamhåndtering, udvinding af fosfor og genanvendelse af vand. Samtidig udvides direktivet så det omfatter små anlæg helt ned til 1000 Person Ekvivalenter (før 2000 PE). Derudover skal der overvåges for vira mv. i spildevand belært af Covid 19 og helt centralt står også skærpelse af grænseværdier for næringsstoffjernelse.

1. Stil højere krav til reduktion af klimagasser

EU-Kommissionen har fejlanalyseret mulighederne for reduktion af udledning af klimagasser. Det skal der rettes op på ved at indføre krav til monitorering og reduktion af de direkte udledninger af klimagasser fra selve rensprocessen og fra en forøget energiproduktion, så det fulde potentiale udnyttes.

Baggrund

EU-Kommissionen har udarbejdet et ambitiøst forslag om energineutralitet på alle spildevandsanlæg over 10.000 PE, hvilket er en grøn sejr, som ikke mindst skyldes dansk påvirkning. Derimod er Kommissionen anderledes uambitiøs når det kommer til klimaet. Her foreslås en målsætning for reduktion af klimagasser på blot 37%, hvilket alene er en effekt af den foreslåede energireduktion- og produktion. Der tages ikke hånd om de direkte udledninger (scope-1) af de kraftige klimagasser lattergas og metan, der udvikles under selve rensprocessen og ifm. anlæggenes energiproduktion. Dette rimer ikke på ambitionen om klimaneutralitet i vandsektoren, som er svær at få øje på.

Det lave ambitionsniveau kan undre, da det ikke harmonerer med de generelle målsætninger på klimaområdet i EU. Nærlæses argumentationen fra EU, er scope-1 emissioner af klimagasser fra spildevandsanlæg opgjort som relativt lave. Men dette skyldes en metodefejl i opgørelsen, hvor eksisterende scope-3 emissioner (indirekte udledninger) fra ledningsnettet er medtaget i analysen, hvilket fører til relativt lave emissionsprocenter fra den direkte udledning. Af de samlede procesemissioner (13,03 Mton), som er opgjort af Kommissionen, er der således hele 64% (8,4 Mton), som ikke håndteres med Kommissionens forslag.

Det samlede mål for reduktion af klimagasser fra spildevandsanlæg kan dermed blive langt mere ambitiøst. Danmark bør derfor argumentere for, at scope-1 emissioner medtages, og at der stilles krav til monitorering og reduktion af de direkte udledninger af metan og lattergas. Det skal gøres ved at arbejde for en konkret skærpelse fra de nuværende 37% til +50%. Samtidig skal der arbejdes for en udvidelse af de krav der ligger i de foreslåede energitilsyn, der for nuværende alene baseres på en afdækning af potentialet for omkostningseffektiv anvendelse eller produktion af vedvarende energi. Her skal der indføres krav om monitorering og tilsyn (audits) af alle relevante klimagasser ifm. rensprocesser, optimering af energieffektivitet og ressourceindvinding til biogas.

2. Fasthold forslag om rensning for miljøfarlige stoffer og udvidet producentansvar

Danmark bør arbejde for, at det høje ambitionsniveau med et fjerde rensetrin og udvidet producentansvar fastholdes i det endelige direktiv, så det ikke udvandes i de kommende forhandlinger.

Baggrund

Miljøfarlige stoffer omfatter mange tusinde kemiske forbindelser, og truslen for vores miljø og sundhed bør ikke undervurderes. Nogle af stofferne er akut giftige, andre har langtidsvirkninger, kan være kræftfremkaldende eller hormonforstyrrende og opbygges i fødekæden. Kommissionen foreslår derfor indførelse af krav om et fjerde rensetrin (avanceret rensning) på alle centrale renselanlæg over 100.000 PE inden 31. december 2035. Med udgangen af 2040 skal kravet gælde på alle anlæg over 10.000 PE hvor miljøfarlige stoffer udgør en risiko for miljø eller sundhed, hvilket er fornuftigt og ambitiøst.

Direktivforslaget lægger op til en simpel model, hvor den avancerede rensning i det fjerde rensetrin skal reducere en række indikatorstoffer med 80%. Dette understøttes af forslaget om ændring af vanddirektiverne (Water Framework Directive, the Groundwater Directive and the Environmental Quality Standards Directive) der lægger op til at tilføje en række nye stoffer på EU's prioriterede liste. Dette gælder både for overfladevand og grundvand, herunder visse lægemiddelstoffer, samt skærpede miljøkvalitetskrav for stoffer, der allerede figurerer på listen. Samlet set er det den helt rigtige vej at gå, og fra dansk side skal vi støtte maksimalt op, da ændringerne kan få reel betydning for mængden af miljøfarlige stoffer i vandmiljøet.

Udvidet producentansvar

I forlængelse af forslaget om et fjerde rensetrin, forholder direktivet sig også som noget nyt til finansieringen. Kommissionen foreslår, at en del af udgiften til den ekstra rensning for miljøfarlige stoffer skal dækkes gennem et udvidet producentansvar for medicinal- og skønhedsindustrien, da deres produkter er en væsentlig kilde til miljøfarlige stoffer i vandmiljøet. Forslaget om udvidet producentansvar tager princippet om 'forureneren betaler' seriøs, og Danmark bør arbejde for, at det udvidede producentansvar fastholdes i direktivet, og på sigt udvides til andre brancher.

3. Indfør krav til begrænsning af overløb og regnbetingede udledninger

Den foreslåede regulering af overløb og andre regnvandsudledninger er for uambitiøst og her skal Danmark arbejde for, at der indføres egentlige krav til reduktion af stofudledning

Baggrund

Forslaget til nyt direktiv lægger op til intelligent styring og monitorering af hele vandsystemet. Dette forslås implementeret gennem integrerede vandforvaltningsplaner, der opstiller mål og metode til reduktion af stofudledning for alle anlæg over 100.000 PE og for anlæg over 10.000 PE, når der er risiko for miljø og sundhed. Dette er et glimrende tiltag som Danmark bør bakke op om.

I Danmark er vi langt fremme med digitale værktøjer til at sikre samstyring af renselanlæg og kloaksystemer. Det er dog langt fra nok at have krav om udarbejdelse af planer for anlæg over 10.000 PE i 2035 og et vejledende mål i 2040. Vi ved at overløb lokalt kan medføre stor negativ miljøpåvirkning og regnbetingede udledninger fra tag- og overfladevand er ikke en uvæsentlig kilde til forurening bl.a. med miljøfarlige stoffer såsom tungmetaller og mikroplast.

Stigende regnmængder nødvendiggør, at der skal indføres egentlige krav til begrænsning af regnbetingede udledninger. Derfor skal direktivet suppleres med faste krav til reduktion af stofudledninger (koncentrationer) fra overløb (stormwater overflow) og regnvandsudledninger fra tag- og overfladevand (urban runoff). Dette skal understøttes af en entydig og langt mere præcis definition af, hvad der udgør et overløb og regnvandsudledning fra tag- og overfladevand, således at der skabes et fælles reguleringsgrundlag på tværs af EU.